

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo

(COM (2011) 789 final – 2011/0372 (COD))

(2012/C 181/30)

Pranešėjas **Richard ADAMS**

Europos Komisija, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 192 straipsnio 1 dalimi, 2011 m. lapkričio 23 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo

COM(2011) 789 final – 2011/0372(COD).

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2012 m. kovo 14 d. d. priėmė savo nuomonę.

479-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. kovo 28–29 d. (kovo 28 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 151 nariui balsavus už, 3 – prieš ir 16 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Komitetas pripažįsta ir pritaria, kad būtina turėti tikslus ir išsamius duomenis, kurie padėtų Sąjungai ir valstybėms narėms vykdyti savo įsipareigojimus dėl klimato kaitos poveikio švelninimo ir įgyvendinti klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinį. Šis reglamentas sustiprins šį procesą.

1.2 Šalia išsamių rekomendacijų, pateiktų 4 skyriuje, EESRK norėtų pabrėžti, kad būtina paisyti proporcingumo principo duomenų rinkimo procese ir toliau įdėmiai sekti, kaip gauti rezultatai panaudojami siekiant klimato politikos tikslų, bei toliau šviesti visuomenę energetikos klausimais.

2. Įvadas

2.1 Šis naujas reglamentas yra priemonė, kuria nustatomas teisinis pagrindas įgyvendinti atnaujintus vidaus įsipareigojimus dėl stebėsenos, nustatytus 2009 m. klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinyje. Nors ES tiesiogiai išmetama maždaug 11 proc. viso pasaulyje išmetamo CO₂ kiekio, jos strateginis įsipareigojimas bei veiksmai, kuriais siekiama mažinti į aplinką išskiriamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį ir tausiai naudoti išteklius, gali būti vertinami kaip teigiamas ir svarbiausias indėlis į tarptautinius įgyvendinimo mechanizmus. Siekiama, kad vidutinė pasaulio temperatūra nepakiltų daugiau kaip 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio temperatūra. (Iki 2020 m. siekiama 20 proc. sumažinti anglies dioksido išmetimą, 20 proc. padidinti energijos gavybą iš atsinaujinančiųjų išteklių ir 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą, palyginti su dešimtojo dešimtmečio lygiu.)

2.2 Pasaulio klimatas ėmė sparčiau kisti dėl pasaulio energijos balanso pakitimų. Žemės atmosferoje tyrančios ŠESD,

pasižyminčios savybe sugerti ir išspinduliuoti infraraudonuosius spindulius, smarkiai veikia temperatūrą. Antra pagrindinė ŠESD rūšis po vandens garų yra anglies dioksidas; reikšmingą poveikį daro ir metanas bei ozonas.

2.3 Per pastaruosius 250 metų dėl iškastinio kuro deginimo CO₂ kiekis atmosferoje padidėjo nuo 280 mg/kg iki 390 mg/kg. Nors gamtiniai CO₂ šaltiniai daug gausesni už tuos, kurie susidarė dėl žmogaus veiklos, šių gamtos šaltinių atsvara anksčiau buvo anglies dioksido absorbentai, pavyzdžiui, augaluose ir planktone vykstanti CO₂ fotosintezė. Pagausėjus antropogeninės kilmės ŠESD ir ėmus kirsti miškus, pusiausvyrą sugriuvo.

2.4 Esama nenuginčijamų mokslinių klimato kaitos įrodymų – kaitos, kuri jau turi didelių padarinių ekonomikai, socialinei sričiai ir aplinkai. Kai kuriais modeliais pagrįstos prognozės rodo, kad dėl kylančio jūros lygio, dykumėjimo, biologinės įvairovės nykimo ir klimato anomalijų ateityje kils rimtų padarinių. Iš principo sutariama, kad prevencija yra geriau (ir pigiau) nei švelninimas arba prisitaikymas. Tačiau dėl spaudimo siekti ekonomikos augimo, dėl netolygaus pasaulio vystymosi, dėl to, kad iškastinis kuras tebėra pagrindinis energijos šaltinis pasaulyje, ir kad pasaulyje nenumaldomai didėja gyventojų skaičius, kol kas nepavyksta pasiekti politinio sutarimo dėl to, kaip įgyvendinti veiksmingą mechanizmą, kuriuo būtų galima sumažinti antropogeninės kilmės ŠESD išmetimą.

2.5 1992 m. Rio de Žaneire įvykusiame „Žemės“ aukščiausiojo lygio susitikime paskelbta tarptautinė sutartis – Jungtinių Tautų bendroji klimato kaitos konvencija (JTBBKK), kurios

tikslas – stabilizuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentraciją atmosferoje. Atsižvelgdama į šią sutartį ⁽¹⁾, ES 1993 m. įsteigė mechanizmą ŠESD emisijos stebėsenai vykdyti. 1997 m. priimtu JTBBKK Kioto protokolu užsibrėžta sumažinti ŠESD emisijas, o pasirinkti būdai atspindėjo esamus nacionalinius skirtumus, finansinę padėtį ir gebėjimus šią emisiją mažinti. Atsižvelgdama į tai, ES 2004 m. atnaujino savo ŠESD išmetimo stebėsenos mechanizmus ⁽²⁾ ir parengė keletą anglies dioksido mažinimo strategijų ⁽³⁾; naujausia iš jų – Energetikos veiksmų planas iki 2050 m. ⁽⁴⁾ Pažanga pagrindinių tarptautinių susitarimų įgyvendinimo srityje vis dar lėta, bet šis reglamentas leis sukurti būtiną ES stebėsenos sistemą, kuri padės tesėti nacionalinius, Sąjungos ir tarptautinius įsipareigojimus.

3. Komisijos pasiūlymo santrauka

3.1 Reglamento tikslas – padėti Sąjungai ir valstybėms narėms laikytis klimato kaitos švelninimo įsipareigojimų ir įgyvendinti klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinį. Juo patobulinami daugelis teikiamų duomenų aspektų ir užtikrinamas tarptautinių stebėsenos ir ataskaitų, įskaitant ataskaitas apie besivystančioms šalims suteiktą finansinę ir techninę paramą, teikimo prievolių vykdymas. Juo supaprastinama naujų klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos priemonių rengimo tvarka ir užtikrinamas teisinis pagrindas būsimų ataskaitų teikimo reikalavimų ir gairių įgyvendinimui.

3.2 Reglamente nustatomos ataskaitos, privalomos pagal JTBBKK ir Kioto protokolą, dėl septynių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos iš visų sektorių (energetikos, pramonės, žemės naudojimo, žemės naudojimo paskirties keitimo ir miškininkystės (angl. LULUCF), atliekų, žemės ūkio ir t. t.). 2009 ir 2010 m. vykusiose JTBBKK pasirašiusių šalių konferencijose sutarta tobulinti ataskaitų teikimo procesą, kad ir ES galėtų vykdyti įsipareigojimus teikti finansinę, technologinę ir gebėjimų ugdymo paramą besivystančioms šalims.

3.3 Naujuoju reglamentu bus įgyvendinti stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimai, įtvirtinti sprendime dėl pastangų pasidalijimo ir peržiūroje ES Prekybos apyvartiniais taršos leidimais (ATL) direktyvoje, nes nustatomas peržiūros ir atitikties užtikrinimo ciklas pagal sprendimą dėl pastangų pasidalijimo ir reikalavimas teikti ataskaitas apie pajamų, gautų aukcionuose pardavus taršos leidimus, panaudojimą, kaip nustatyta peržiūroje Prekybos ATL direktyvoje. Juo taip pat bus sustiprinta dabartinė stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistema, siekiant patenkinti būsimų ES ir tarptautinės teisės aktų reikalavimus, nes sukuriamas pagrindas stebėsenai ir ataskaitoms apie jūrų transporto sektoriuje išmetamą CO₂, aviacijos sektoriuje sukeliamos su CO₂ nesusijusios taršos poveikį klimatui, LULUCF, ir prisitaikymą prie klimato kaitos.

3.4 Iš esmės juo pagerinamos ES ataskaitos apie besivystančioms šalims teikiamą finansinę ir technologinę paramą, ataskaitos labiau suderinamos su kitų ES teisės aktų reikalavimais dėl oro taršos, ir, atsižvelgiant į įgytą įgyvendinimo patirtį, patobulinamos ataskaitų apie faktinę taršą, prognozes, politiką ir priemones teikimo sistemos.

3.5 Naujuoju reglamentu taip pat suteikiamas pagrindas teikti ataskaitas apie ES ATL aukcionuose gautas pajamas, užtikrinti skaidrumą ir stebėti, kaip laikomasi įsipareigojimo bent pusę metinių aukcionuose gautų pajamų panaudoti kovos su klimato kaita ES ir trečiojoje šalyse priemonėms.

3.6 Juo prisidedama prie tikslo 20 proc. sumažinti išmetamų kiekį įgyvendinimo, nes jame numatytas greitesnis ir efektyvesnis metinės peržiūros procesas ir sudaromos sąlygos kasmet įvertinti, ar valstybės narės laikosi savo užsibrėžtų tikslų. Jame reikalaujama konkrečių ataskaitų apie politiką ir priemones, valstybių narių įgyvendinamas tiek sektoriuose, kurie dalyvauja ES prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemoje, tiek ir kituose sektoriuose, ir nustatomas pagrindas teikti ataskaitas apie taršą jūrų transporto sektoriuje, taip pat apie aviacijos sektoriuje išmetamų ne CO₂ teršalų poveikį – taip paruošiama dirva įgyvendinti veiksmingas priemones šiuose sektoriuose.

3.7 Persvarstyta teisės akte, kuriuo pakeičiami ankstesni teisės aktai, nereikalaujama rinkti papildomų duomenų iš MVĮ ar pramonės – jis taikomas nacionalinės valdžios institucijų lygmens ataskaitoms. Taigi juo nenustatomos jokios papildomos pareigos įmonėms.

4. Bendrosios ir konkrečios pastabos

4.1 Komitetas pritaria Komisijos nuomonei, kad tiksli ir išsami stebėsenos, ataskaitos apie išmetamuosius teršalus ir kiti duomenys apie klimato kaitą yra būtina sąlyga norint veiksmingai įgyvendinti tarptautinius įsipareigojimus pagal JTBBKK ir kurti pasitikėjimą tarp viso pasaulio šalių, kurios visos prisideda prie kovos su klimato kaita.

4.2 Europos Komisija, padedant Europos aplinkos agentūrai, seniai atsakinga už stebėsenos informacijos iš valstybių narių rinkimą ir perdavimą JTBBKK – ji tai atlieka rengdama apžvalgą apie ES išmetamus teršalus, taip pat už būtinos informacijos kaupimą, kad galėtų vykdyti stebėseną, kaip laikomasi ES vidaus susitarimų dėl įsipareigojimų naštos pasidalijimo kovojant su klimato kaita. Todėl labai svarbu, kad Komisija turėtų teisę iš valstybių narių reikalauti reikalingos informacijos ir galėtų tikrinti jos tikslumą, savalaikiškumą ir nuoseklumą bei imtis visų būtinų veiksmų, priverčiančių laikytis reikalavimų tuomet, kai ataskaita netenkina.

⁽¹⁾ 1993 m. birželio 24 d. Tarybos sprendimas 93/389/EEB.

⁽²⁾ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 280/2004/EB.

⁽³⁾ COM(2011) 112.

⁽⁴⁾ COM(2011) 885/2.

4.3 Įvairūs ataskaitų teikimui keliami reikalavimai laikui bėgant tapo padriki, juose pasitaiko dubliavimo, spragų ir neatitikimų. Neseniai klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinyje buvo nustatyti nauji reikalavimai; galima numatyti, kad netrukus jame bus nustatyta ir daugiau naujų reikalavimų, pavyzdžiui, dėl ataskaitų apie jūros transporto sektoriuje keliamą taršą. Ypač svarbu, kad laiku būtų vykdoma tiksli stebėseną ir laiku teikiamos tikslios ataskaitos apie pažangą siekiant sutarto tikslo – 20 proc. sumažinti taršą iki 2020 m.

4.4 Komitetas sutinka su Komisijos nuomone, kad dabar yra tinkamas metas visus reikalavimus sudėti į vieną naują reglamentą. Tai padės išplėsti reikalavimų taikymą kai kuriose svarbiose srityse, o kartu supaprastinti bendrą atitikties užtikrinimo tvarką, nes visi reikalavimai bus sudėti į vieną bendrą stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistemą, aprėpiančią visus esamus ir šiuo metu numatomus stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimus.

4.5 Komitetas palankiai vertina siūlymą ataskaitų teikimo sistemas (jei jos yra proporcingos ir naudingos) kurti remiantis nacionalinių ir ES inventorių sistemomis (5 ir 6 straipsniai), nes tai leis kasmet įvertinti pažangą, padarytą siekiant bendrojo 2020 m. tikslo ir įgyvendinant 4 straipsnyje numatytas nacionalines anglies dioksido kiekio mažinimo grindžiamas vystymosi strategijas. Tai yra geriausias būdas iniciatyviai rinkti informaciją, kurią turint galima stebėti pažangą ir prireikus ją paspartinti, kad būtume tikri, jog pasieksime svarbiausius vidutinės trukmės tikslus.

4.6 Reglamentu numatyta išsami visuose sektoriuose išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų bei jų absorbentų Europos Sąjungoje stebėseną ir ataskaitų apie tai rengimas, o tai, žinoma, yra vienas iš esminių elementų, leidiančių susidaryti tikslų vaizdą, kokia dalis visų pasaulyje išmetamų teršalų yra išmetama Europoje. Komitetas pritaria siūlymui ataskaitas teikti ir apie jūrų transporto sektoriuje išmetamus teršalus (10 straipsnis) bei visų kitų tipų išmetamuosius teršalus, kurie dar neištraukti į stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimus. Komitetas jau yra pažymėjęs⁽⁵⁾, kad yra susirūpinęs dėl 10 konstatuojamojoje dalyje pateikto siūlymo ataskaitose neteikti duomenų apie tam tikrų skrydžių metu išmetamus teršalus, nes šia spraga kartais gali būti piktnaudžiaujama; manome, kad prie šio klausimo dar teks grįžti.

4.7 Be ŠESD išmetimo stebėsenos taip pat svarbu stebėti ir pranešti apie vykdomas priemones ir investicijas, kurių buvo imtasi siekiant sumažinti arba apriboti teršalų išmetimą ir jų poveikį, taip pat apie pastangas ir investicijas, skirtas prisitaikyti prie klimato kaitos poveikio, kurį jau patiriame. Būtina turėti informacijos ir apie viešojo bei privataus sektoriaus pastangas ir investicijas, tad Komitetas visiškai pritaria reglamento 13–16

straipsniuose pateiktiems pasiūlymams dėl šių aspektų. Tačiau 16 straipsnyje šiek tiek netiksliai kalbama apie privalomą pateikti informaciją apie prisitaikymo prie klimato kaitos priemones, tad, Komiteto nuomone, šis straipsnis turėtų būti tobulinamas. Reikia paisyti naudos proporcingumo ir vengti pastangų dubliavimosi.

4.8 Komitetas mano, kad taip pat būtina stebėti ir rengti ataskaitas apie Europos Sąjungos anglies pėdsaką arba poveikį kitoms pasaulio šalims per prekybą su jomis ir investicijas jose. 17 straipsnis skirtas ataskaitoms apie vystomąją pagalbą ir technologijų perdavimą. Tačiau jame neužsimenama apie prekybos poveikį ar privačių finansų srautus. Žinome, kad pagal JT BKKK kitos šalys (išsivysčiusios ir besivystančios) privalo pačios vesti savo išmetamų teršalų apskaitą ir kad remiantis 2010 ir 2011 m. susitarimais išsivysčiusios šalys, įskaitant ES, padės besivystančioms šalims gerinti inventorių ir stebėsenos sistemas. Tai naudingas sprendimas, bet savaime jis neišsprendžia esminių problemų, kurias lemia su ES anglies pėdsakas kitose pasaulio šalyse. Raginame Komisiją skirti daugiau dėmesio šioms aspektams.

4.9 Taip pat raginame Komisiją ir valstybes nares dėti visas pastangas siekiant užtikrinti, kad finansinės ir technologinės paramos ataskaitose būtų teikiama informacija ir apie finansinę bei technologinę paramą, kurią numatyta teikti **papildomai**, šalia oficialios paramos vystymuisi (OPV). Tokiu būdu turėsime daug išsamesnį vaizdą, koks yra visos ES paramos besivystančioms šalims mastas ir dydis ir galėsime pagerinti politikos formavimą bei nustatyti paramos prioritetus.

4.10 Šioje srityje ypač svarbus teikiamos informacijos tikslumas ir nuoseklumas, nes veiksmingas klimato kaitos keliamų problemų sprendimas – užtikrinant, kad kiekviena šalis sąžiningai atliktų savo užduotis – turės lemiamos reikšmės visam pasauliui. Labai svarbu ir tai, kad ataskaitos būtų pateikiamos laiku, nes tuomet būtų galima greitai nustatyti, ar neatsilieinama nuo plano, ir tuoj pat imtis taisyti padėtį. Rūpindamasis šiais aspektais, Komitetas palaiko naujajame reglamente numatytas griežtesnes drausmės ir peržiūros procedūras.

4.11 Daugumoje reglamento straipsnių valstybės narės įpareigojamos teikti Komisijai tam tikrą nustatytą informaciją. Suprantame, kad Komisija, valstybės narės ir Europos aplinkos agentūra glaudžiai tarpusavyje bendradarbiauja ir kad dauguma reikalavimų buvo parengti joms bendradarbiaujant, bendru Komisijos ir valstybių narių susitarimu, drauge su Europos aplinkos agentūra, kuri atsakinga už didelę dalį išsamių duomenų rinkimo ir kokybės kontrolės funkcijos. Mes tvirtai remiame šį bendradarbiavimą, nes, mūsų įsitikinimu, tik taip bendradarbiaujant galima tikėtis, kad bus užtikrintas sklandus savalaikis ir tikslios informacijos srautas ir pašalinti visi keblumai.

⁽⁵⁾ OL C 175, 2007 m. liepos 27 d., p. 47.

4.12 Pažymėtina, kad gali pasitaikyti atvejų, kai atskiros valstybės narės laiku nepateiks kai kurių duomenų ir ataskaitų. Mes pritariame nuostatomis, kuriomis leidžiama tokiais atvejais pateikti trūkstamos informacijos įverčius (9 straipsnis), ir tam, kad nuolatinio ar tyčinio procedūrų nesilaikymo atvejais Komisija turės galimybę pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūras.

4.13 Palankiai vertiname tai, kad 25 straipsnyje aiškiai pripažįstamas EAA vaidmuo, ir tai, kad Komisija mus užtikrina ketinanti ir toliau siekti, kad būtų vykdoma nuolatinė stebėseną pasitelkiant visoje Europoje EAA įsteigtus aukščiausio lygio profesionalų ir bendradarbiavimo tinklus. EAA nestokoja profesinių įgūdžių ir vykdydama užduotis gali pasitelkti tinklus, o šių parengtos nepriklausomos ataskaitos su informacija apie aplinką ir tendencijas turi didelį autoritetą ir jomis pasitikima visame pasaulyje. Komitetas mano, kad EAA turėtų būti skirtas pagrindinis vaidmuo įgyvendinant šį reglamentą ir kad kuo dažniau EAA bus patikima skelbti ir tikrinti surinktą informaciją, tuo labiau bus patitikima šiuo reglamentu, kaip nepriklausomumo ir patikimumo garantu.

4.14 EAA taip pat geriausiai pasirengusi tokius pačius arba panašius stebėsenos ir ataskaitų teikimo metodus neoficialiai taikyti ir kai kurioms artimiausiomis Europos Sąjungos kaimynėms, kurios jau dabar nuolat bendradarbiauja su EAA, nes joms tai akivaizdžiai naudinga. Galutinis tikslas turėtų būti įtvirtinti Europoje stebėsenos sistemą, kuri pelnytų pripažinimą visame pasaulyje kaip praktikos pavyzdys arba standartas.

4.15 Gebėjimų ugdymas. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistemos Europoje sėkmė priklauso nuo to, ar kiekvienoje valstybėje narėje bus kvalifikuotų ir profesionalių specialistų grupių ir tinklų, kurių uždavinys – laiku surinkti tikslus ir objektyvius pirminius duomenis. Komitetas pritaria Komisijos ir EAA ketinimams padėti remti ir išlaikyti valstybių narių turimus šios srities pajėgumus, kuriant bendradarbiavimo tinklus, formuojant kolegų grupes ir teikiant paramą mokymui šioje srityje. Būtų tikslinga šiems uždaviniams numatyti finansavimą biudžete.

4.16 Džiugu pažymėti, kad, kaip tikisi Komisija, reglamentu turėtų būti labai pagerinta šios srities informacijos apimtis ir

kokybė ir tam nereikės daug papildomų lėšų, nes supaprastinus reikalavimus atsiras galimybių sutaupyti. Atsižvelgiant į didžiulę klimato kaitos klausimo svarbą Europai ir pasauliui, be abejo, labai svarbu, kad stebėseną ir ataskaitų teikimas būtų vykdomi kruopščiai ir patikimai, kaip numatyta reglamente. Tačiau, žinoma, šiuo metu lygiai taip pat svarbu nedidinti papildomų įpareigojimų naštos, nebent minimaliai. Todėl džiugu pažymėti, kad reglamentu neužkraunama jokia papildoma našta verslui.

4.17 Apskritai norėtume paraginti, kad atitinkami Komisijos generaliniai direktoratai ir Europos išorės veiksmų tarnybos padaliniai dalytųsi konkrečių šalių duomenimis (žr. 2 straipsnį). Tai paskatintų plačiau naudotis vertinga informacija tuos, kurie atitinkamuose planavimo skyriuose arba generaliniuose direktoratuose nustato sektorių ir kitus prioritetus.

4.18 Be galo svarbu teikti ne tik suvestinius duomenis, leidžiančius nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu stebėti įsipareigojimų dėl klimato vykdymo pažangą, bet ir toliau kaupti išskaidytus duomenis, kad būtų galima stebėti ir įvertinti, kiek įvairūs asmenys ir organizacijos prisideda prie klimato kaitos problemų sprendimo, ir kad šią stebėseną ir vertinimą galėtų atlikti tiek patys asmenys ir organizacijos, tiek ir kiti. Labai pageidautina, kad visos įdiegtos vietinės arba atskiros vertinimo ir stebėsenos sistemos būtų suderintos su nacionalinėmis ir tarptautinėmis vertinimo ir stebėsenos sistemomis, kad duomenis būtų galima lengvai sujungti arba išskaidyti ir kad būtų galima palyginti ir įvertinti įvairių įgyvendinamų politikos priemonių bei atskirų veikėjų veiksmų poveikį. Labai svarbu, kad į šį reikalavimą būtų rimtai atsižvelgta kuriant nacionalines ir Europos stebėsenos sistemas taip, kad būtų galima sukurti išties vientisą stebėsenos sistemą visais lygmenimis – nors tai ir nėra tiesioginis šio reglamento tikslas.

4.19 Mes taip pat manome, kad į šią reikšmingą duomenų rinkimo ir stebėsenos veiklą galima, pasitelkus informaciją ir šviečiamąją medžiagą bei vykdam su tuo susijusias praktinių veiksmų programas, įtraukti piliečius. Būtina išnaudoti kiekvieną progą didinti problemų suvokimą visuomenėje, aiškinti Europos piliečiams kovos su klimato kaita politikos socialinį poveikį ir jį stebėti, o Komitetas ir toliau atliks aktyvų vaidmenį šioje srityje.

2012 m. kovo 28 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Staffan NILSSON